

Onderwerp: Visie Wonen, welzijn en zorg 2030 'Samen zorgen voor morgen'

Ons kenmerk: 2023-007965

Nummer.

Elst, 19 december 2023

AAN DE RAAD

1. Voorstel

1. De visie Wonen, welzijn en zorg 2030 'Samen zorgen voor morgen' vast te stellen;
2. het college de opdracht te geven om deze uit te werken en eventuele (financiële) consequenties in de Kadernota te verwerken.

2. Inleiding

De gemeente Overbetuwe heeft een lokale visie op wonen, welzijn en zorg 2030 'Samen zorgen voor morgen' opgesteld. Hiermee sluit de gemeente Overbetuwe aan bij het advies van de Taskforce Wonen en Zorg die er voor pleit dat iedere gemeente samen met de corporaties en zorgorganisaties een brede analyse maakt van de behoeften van verschillende doelgroepen op het gebied van wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid en op de verplichting voor de gemeenten om een woonzorgvisie op te stellen. Deze is aangekondigd in het rijksprogramma Een thuis voor iedereen en zal zijn beslag krijgen in de wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting (nog niet aangenomen). Deze visie is een zelfstandig document maar complementair aan de Woonvisie 2021 – 2025 en het beleidsplan Sociaal domein waarin het thema wonen en zorg al in terug komt.

Eerder dit jaar heeft adviesbureau Companen een woonzorganalyse gemaakt voor de gemeente Overbetuwe. Dit brengt de verwachte huisvestingsvraag van ouderen en aandachtsgroepen in beeld en is daarmee een belangrijke bouwsteen voor de visie. Zorgaanbieders gevestigd in de gemeente Overbetuwe zijn bevraagd op de omvang van hun aanbod en (eventuele) concrete plannen voor de toekomst. De huidige woningvoorraad is doorgelicht op de levensloopbestendigheid en op basis van diverse bronnen is de te verwachten demografische ontwikkeling en de hieruit volgende ontwikkeling van de vraag naar wonen met zorg in Overbetuwe in beeld gebracht. De resultaten zijn tijdens de politieke avond op 4 april 2023 aan de raad gepresenteerd.

De woonzorgvisie geeft inzicht in de opgaven en ambities rond wonen, welzijn en zorg. Het geeft de beleidsrichting aan en de prioriteiten waar we de komende jaren aan werken. Samenwerking met inwoners, zorg- en welzijnspartijen, woningcorporaties en gemeente is hierbij essentieel; zorgen voor een gemeente waarin mensen prettig kunnen wonen en leven - ook als ze een zorgvraag hebben - kunnen we als gemeente niet alleen.

3. Doel en beoogd effect

Deze woonzorgvisie vormt het kader voor de gemeente om de samenwerking met de betrokken partijen verder uit te bouwen en te zorgen voor voldoende huisvesting met passende ondersteuning voor ouderen en aandachtsgroepen. Het brengt de uitgangspunten en randvoorwaarden hiervoor in beeld. Samen met onze partners werken we de visie verder uit in concrete acties en vertalen deze onder andere in prestatieafspraken met de woningcorporaties.

4. Argumenten

1.1 De opgaven op het gebied van wonen, welzijn en zorg zijn groot.

In de komende jaren zal het aantal ouderen in de gemeente sterk gaan stijgen. Een andere belangrijke ontwikkeling is dat de overheid stimuleert dat mensen zoveel mogelijk thuis (blijven) wonen in plaats van in een zorginstelling. Dit geldt voor ouderen, maar ook voor andere kwetsbare groepen zoals mensen met psychosociale problematiek (GGZ) of mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking. Dit betekent dat er extra en ander aanbod van woningen en woonvormen nodig is, dat er goede ondersteuning in de thuissituatie moet zijn en een toegankelijke, groene woonomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten.

1.2 De vraag naar zorg en ondersteuning neemt toe, maar de beschikbaarheid van de professionele zorg staat sterk onder druk.

Door personeelstekorten en financiële uitdagingen in de sector staat de toegankelijkheid en beschikbaarheid van zorg en ondersteuning onder druk. Het wordt steeds moeilijker om altijd en overal de zorg te bieden die nodig is. Dit betekent dat de beschikbare capaciteit en bewezen innovaties optimaal moet worden ingezet, maar ook dat de wisselwerking met informele zorg en inwoners die omzien naar elkaar steeds belangrijker wordt. Clustering van woningen voor inwoners die ondersteuning nodig hebben, kan daar ondersteunend in zijn.

1.3 Bij het opstellen van de woonzorgvisie zijn ook externe stakeholders betrokken.

Eerder dit jaar is een woonzorganalyse opgesteld die inzicht geeft in de verwachte huisvestingsvraag van ouderen en aandachtsgroepen. De cijfers zijn gedeeld en besproken met de lokale zorg- en welzijnspartijen en woningcorporaties. In het kader van de visievorming is in september een stakeholdersbijeenkomst georganiseerd, waar diverse partijen en inwonersgroepen input hebben gegeven op de thema's en actielijnen. Tot slot is ook de concept-visie gedeeld met de aanwezigen.

1.4 We sluiten zoveel mogelijk aan bij bestaand beleid en bestaande overlegstructuren.

De opgaven rond wonen, welzijn en zorg zijn niet compleet nieuw. Er gebeurt dan ook al veel op dit gebied in Overbetuwe in samenwerking met inwoners en partijen, zowel op lokaal als regionaal niveau. De woonzorgvisie verbindt de opgaven in het fysieke en sociale domein en de partijen die hier aan werken.

1.5 Het vaststellen van beleid is een bevoegdheid van de raad.

De raad stelt de kaders vast. De visie wordt vervolgens concreet vertaald in acties, prestatieafspraken en afwegingscriteria om nieuwe woonzorginitiatieven te beoordelen.

2.1 De visie Wonen, welzijn en zorg 2030 is een visie op hoofdlijnen.

Na vaststelling wordt de visie uitgewerkt in concrete activiteiten en afspraken. De raad stelt de kaders vast. Het is aan het college om binnen die kaders de woonzorgvisie verder tot uitvoering te brengen. Bij de uitwerking zal blijken of er (financiële) consequenties zijn die moeten worden meegenomen in de Kadernota.

5. Kanttekeningen en risico's

1.1 Als gevolg van personeelstekorten, gestegen bouwkosten en netcongestie staat de woningmarkt al onder druk.

De opgaven op het gebied van wonen, welzijn en zorg zijn groot. Tegelijkertijd zien we dat het realiseren van voldoende woningen in de volle breedte lastig is. Dit vraagt dus om een realistische aanpak. Dit betekent dat we gerichte keuzes moeten maken en prioriteiten stellen om de in de woonzorgvisie qua aantal woningen geschetste ambitie te realiseren. Ook kan het tot gevolg hebben dat hier in personele zin andere prioritering gemaakt moet worden, of geïnvesteerd moet worden (zie ook Financiën).

1.2 Ook in regionaal verband worden er afspraken gemaakt over de huisvesting van aandachtsgroepen.

Als uitwerking van de Woondeal 2.0 wordt er binnen de Groene Metropoolregio gesproken over een evenwichtige verdeling van huisvesting voor aandachtsgroepen over de gemeenten¹. De lokale woonzorgvisie is voor ons het uitgangspunt en de basis voor de gesprekken die begin 2024 in de regio zullen plaatsvinden over een regionale woonzorgvisie.

6. Financiën

We verwachten dat de visie uit te voeren is binnen de bestaande capaciteit en beschikbare middelen. Mocht bij de uitwerking van de visie blijken dat de budgetten niet toereikend zijn, brengen we een aanvullend voorstel naar de raad.

7. Duurzaamheid

- a. Energietransitie
- b. Circulaire Economie
- c. Klimaatadaptatie

Duurzaamheid heeft geen directe relatie met dit onderwerp.

8. Vervolg

Planning

¹ Zie de brief van GMR van 30 november 2023 over de stand van zaken van de regionale Woonzorgvisie.

Verdere concretisering en uitvoering van de genoemde actielijnen en de planning daarvan zal worden uitgewerkt in diverse uitvoeringsplannen en prestatieafspraken.

Communicatie

De visie Wonen, welzijn en zorg 2030 is tot stand gekomen in samenspraak met betrokken partners in het sociaal domein, de woningcorporaties in de gemeente, bewonersgroepen en de adviesraad sociaal domein. De definitieve vastgestelde visie zal ook met hen worden gedeeld. In de diverse uitvoeringsplannen en prestatieafspraken waarin de actielijnen verder worden uitgewerkt, geven we aan hoe we communiceren met de betrokken partijen én inwoners over de wijzigingen en de concrete gevolgen die deze mogelijk voor hen hebben.

Initiatiefnemer, interactievorm en rol gemeente

Het initiatief voor het opstellen van de woonzorgvisie ligt bij de gemeente. We werken de visie uit in concrete activiteiten en afspraken en gebruiken hiervoor zoveel mogelijk de bestaande kaders, overlegstructuren en trajecten die – zowel lokaal als regionaal - reeds in gang zijn gezet. De gemeente heeft op dit thema de rol van regisseur, aanjager en verbinder, maar is in de meeste gevallen niet de uitvoerende partij. Vanuit onze regierol zoeken we continu de samenwerking met betrokken partijen en inwoners om activiteiten en investeringen in het fysieke en sociale domein nog beter met elkaar te verbinden. Naast activiteiten die op de langere termijn bijdragen aan de ambities van de visie, zetten we ook in op haalbare acties die op korte termijn resultaat opleveren. Met woningcorporaties en huurdersverenigingen leggen we deze vast in de jaarlijkse prestatieafspraken.

Evaluatie

We werken de visie uit binnen bestaande kaders. Halverwege de looptijd evalueren wij de stand van zaken met betrekking tot de gemaakte afspraken. De gemeente gaat jaarlijks in gesprek met zorg- en welzijnsorganisaties en woningcorporaties over de ontwikkeling van vraag en aanbod.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris de burgemeester

P.J.E. Breukers

R.P. Hoytink-Roubos

9. Relevante stukken

1. Visie Wonen, welzijn en zorg 2030 'samen zorgen voor morgen'
2. Concept-Raadsbesluit (2023-007965)

Portefeuillehouders: Wethouder Chantal Teunissen (primair) en Dimitri Horsthuis-Tangelder.

De behandelend ambtenaar is Saskia Voets. Technische vragen dienen uiterlijk donderdagmorgen om 08:00 uur voor de betreffende politieke avond te worden gesteld via griffie@overbetuwe.nl